

SVAR IGÅR

Redaktör: Lars Rombo

Nr 195, utskrivet v 21, 2014

Kära läsare!

Detta nummer av Svar Igår blir tämligen fyllt av information och synpunkter från redaktören. Frågorna har fått stryka på foten en del men så kan det bli.

Högekostnadsskyddet för Zostavax upphör den 1 november 2014. Passa på att vaccinera dina anhöriga och andra innan dess.

Återigen har WHO kommit ut med en rekommendation som skjuter över målet och stämmer med frasen "The best is the enemy of the good". Nu rör det sig om poliovaccination där alla som åker till område med teoretisk risk för polio rekommenderas en extra dos om det har gått mer än 10 år sedan den förra oavsett hur många doser man tagit tidigare. Socialstyrelsen i Sverige följer villigt med. Svar Igår har svårt att se hur viktigt detta är för svenskfödda. 99 % av dem som är yngre än 60 år är immuna mot alla tre typerna av polio (bara en typ finns kvar) och Svar Igårs hittillsvarande rekommendation om en femte dos, men inte fler, inför resa till länder med risk står sig bra.

Det har inte varit helt lätt att hänga med i svängarna om TBE-vaccindoser till dem som fyllt 60 år. Nu finns en enighet om att alla som fyllt 60 år skall få en extrados två månader efter ordinarie dos även om de inte hunnit få detta första året. Detta gäller även om det gått längre tid (4-5 år) och man bara fått fyra doser. Alla fortsätter sedan med 5 års intervall.

Också när det gäller intyg för gula febern har vi tagit ett steg åt rätt håll. För resenärer som inte löper någon reell risk, vare sig man kommer att vara i transit i länder med gula febernrisk eller kommer att besöka länder där risken i praktiken är noll (t.ex. Zambia och Tanzania) rekom-

menderas intyg oavsett ålder (tidigare har vi ibland vaccinerat yngre).

En följdfråga behövs: "Kommer du att besöka områden med risk för gula febern någon gång i framtiden?" Svarar man ja eller sannolikt ja på den frågan ger jag hellre vaccin – risken för biverkningar blir högre med stigande ålder om man väntar.

För några år sedan undrade Svar Igår hur han skulle göra med rapporter om epidemier där inget vaccin fanns tillgängligt. Beskedet blev då att inte ta med dessa i rapporteringsfloden. Nu har han lite dåligt samvete och måste avböja sig ett och annat.

En epidemi med Chikungunyavirus pågår sedan december på många öar i Karibien. Sjukdomen sprids med aedesmyggor och är oftast kortvarig med feber och muskelsmärter men ledvärk kan pågå i månader efteråt. Vaccin saknas.

Allt fler fall av MERS (SARS-liknande coronavirus) rapporteras framför allt från Saudiarabien. Sannolikt överförs smittan via kameler som bör undvikas.

Ebolavirus fortsätter inte bara i Guinea Conacry. Ett 30-tal fall rapporteras från Liberia. Virus smittar så gott som enbart via kontakt med en sjuk patient.

Fråga: PPD-test sätts i samband med nyanställningsundersökning inför vårdarbete. PPD-avläsning efter 3 dagar visar ingen reaktion. Han borde dock vara vaccinerad som barn då han är född 1973 men vet inte säkert själv. Ringer mamman som säger att han fick alla vaccinationer som erbjöds när han var liten, men hon kan inte säkert uttala sig om BCG. Inget ärr på överarm/skuldra. Hur göra, vaccinera eller ej?

Infektionskliniken ❖❖ Mälarsjukhuset ❖❖ 631 88 ESKILSTUNA

❖❖ E-mail: svarigar@gmail.com ❖❖

❖❖ Redaktionsassistent: 016 - 10 35 40 ❖❖

❖❖ Vill du prenumerera? www.reseradet.org/registrering ❖❖

❖❖ Prenumerationsservice: reseradet@gmail.com ❖❖

Svar: Gråzon där du nog har rätt i att han är vaccinerad trots allt. Dock ingen skada med ytterligare en dos BCG i detta fall.

Tillägg: Inte så bra svar. Eftersom han inte har ngt ärr alls har en eventuell BCG-dos kanske inte slagit an och då kan man inte hänvisa till att han sannolikt redan är vaccinerad.

Fråga: En 20 månader flicka har fått Infanrix Hexa x 3 på BVC, sista vaccinationen 1/8-13. Av misstag fick hon Twinrix peadiatric idag. Räcker det med en Havrix vid nästa tillfälle för fullgott hepatit A-skydd?

Svar: Tyvärr inte säkert. Hon har bara fått 0,5 A hittills. Hon behöver en Havrix ped nu och sedan en Havrix vuxen om 6-12 mån. Alternativt vänta en månad efter dos 1 och ge en ytterligare Havrix ped. Då räcker det med en Havrix ped om 6 mån.

Fråga: Pilgrimsresorna till Mecka är ju omtalade men jag har inte tidigare hanterat dessa. Jag har två personer som ska åka dit och som ska söka visum, inför detta behöver de intyg. De kommer vara 3 veckor i Saudiarabien i slutet av september. Jag har läst i Reserådet och ser att jag måste vaccinera dem mot meningokocker och polio men jag har två frågor.

1. Tre veckor är gränsfall i dina rekommendationer, skulle du ge Twinrix?

2. Intyget som ska skrivas, är det samma gula kort som för Gula Febern? Kan jag som sköterska skriva under? Räcker det att stämpla med mottagningens adress och min signatur?

Svar: Eftersom du ger vaccin så skriv bara in meningokockvaccinet i gula boken vid "other vaccinations" så räcker det. Twinrix är verkligen en gråzon - plånboken bestämmer (tillägg 1 = dumt skrivet. Pilgrimer löper ökad risk i samband med rakning etc och bör vaccineras). Polio behövs egentligen bara om de kommer från område med risk för polio, dvs inte Sverige (Tillägg 2: Polioavsnittet är oklart. Svar Igår rekommenderar att man ger en boosterdos – han har andrahandsinfo om någon som behövt detta – vilket värde det nu är med andrahandsinformation?

Fråga: Familj med far från Kongo-Brazzaville, svensk mor och två barn födda 20101014 och 20140225. Man tänker sig nu en resa till Kongo under 6 veckor från midsommar, där mor + yngsta barnet (som ska ammas) hela tiden vistas i Pointe Noire vid kusten och far + äldre sonen tar en avstickare till större stad två timmar in i landet. Jag har principiellt avrått från resa med så litet barn, men man vill ändå resa. Försöker ge så mycket info som möjligt om insektsskydd mm.

1. Föräldrarna har eller ska få vaccinationer mot hepatit A+B, tyfoid och Lariam. Fadern har fått Stamaril förra året, men intyg om att avstå från Gula febern krävs väl för ammande modern (är vaccinerad 2003)?

2. 3½-åriga sonen har sedvanliga barnvaccinationer inkl BCG och hepatit B. Tänkte lägga till Havrix, Typhim Vi och Stamaril samt Lariam-profylax. Rabiesvaccination?

3. Problemet är nyfödde sonen. Man har redan ordnat med BCG (som ska ges imorgon) och Rotarix som ges snart. BVC har också tänkt sig att tidigarelägga vanliga 3- och 5 månadersvaccinationerna. Lariam ¼ tablett varannan vecka. Stamaril kan ju inte ges – intyg krävs väl? Ska barnet få gammaglobulin – ger väl visst mässlingsskydd?

Svar: Intyg till mor - skriv Medical reasons. Mässling blir ett problem - vi vet inte hur pass bra gamma skyddar efter 6 veckor och dosen är hög (0,5 ml/kg vid aktuell exposition). I Kongo ges vaccin vid 36 veckors ålder = barnet får åka utan skydd!

2. Aldrig fel att ge sonen som är 3½ år vaccin mot rabies men det kan t o m vara möjligt på plats och är i så fall mycket, mycket billigare. Dock bara stor välkänd klinik - annars risk för förfalskat vaccin.